

روستای صالحان غرب مازندران پیشرو تاریخ و سیاست اما ناشناخته

گیلان امروز– حرکت ما با سلام خورشید به زمین از نوشهر به بخش کجور آغاز شد، مقصد معلوم اما باید کیلومترها دوردوردی تا به مقصود برسى، رفتن در دل جنگل و کوه، حیرت انگیز و عظمتی است بی‌پایان. در مسیر تابلوهای راهنمای جاده کم عرض و مه غلیظ تورا همراهند،گپ ما تازه داشت تاریخی می‌شد که به این بخش کوهستانی رسیدیم.

در فاصله ۸۰ کیلومتری شهر نوشهر تا روستای تاریخی صالحان بخش کجور نوشهر واقع در رشته کوه های البرز مرکزی، تهدید و تغییر و تخریب و دردهای رفته بر میراث طبیعی منطقه را حس می کنی که در ۵۰ و ۶۰ سال اخیر بر آن چه گذشته است.

نخستین آبادی بخش کجور که از سمت مرزن آباد به آنجا رسیدیم حسن یاد بود، از این روستا تا صالحان به مسافت حدود ۴۰ کیلومتر که جاده آسفالت نامناسب داشت پیمودیم، برای استراحت کنار جاده روستای لاشک که منظره زیبایی داشت نشستیم، ساعت اکنون هفت صبح پنجشنبه دهم آذر سال ۱۴۰۱ است. هوا بس دل انگیز و رقص نور خورشید را بر قله های اطراف و در لابه لای درختان مشجر می بینی که همه و همه جلوه ای از زیبایی های خداوندی است که تو را به تامل وا می دارد.

ذقایی بعد از گذر از چند روستا، در ابتدای روستای تاریخی و مذهبی صالحان کجور ایستادیم، بوی معطر امام زاده روستا روح و روانت را مثل ترنم جویباران جلا می بخشد، در اطراف روستا تا چشم کار می کند مناظر زیبای طبیعی را می بینی که با تو حرف می زند، وا! چه عظمت! واقعا در نظم مثلث جنگل و کوه و روستا حیران می مانی. از این همه شکوه، معماری و نقاشی طبیعی بی بدیل. این چه حکمتی است که در شگفت آن حیرانیم.

سفرمان با دیدار چند تن از اهالی صالحان در کوچه پس کوچه های روستا ادامه یافت که همه آن ها به

شناسنامه تاریخی این روستا اشاره داشتند، کلامشان هم مثل رفتارشان بی ریا و خالی از تکلف و مثل طبیعت منطقه، صاف و پاک و ساده بوده است.

یکی از اهالی پیر مردی بود که خود را حاج رستم به ما معرفی کرد و گفت : بخش کجور به گفته نیاکان ما دارای شناسنامه تاریخی و مذهبی مهم است که از بسیاری از اهالی ایران از اهمیت آن خبر ندارند و مهمتر نسل امروز که هیچ.

وی خاطرنشان کرد : این سرزمین به تناسب اهمیت تاریخی آن هنوز ناشناخته است و بقعه امامزاده سلطان محمد کیا (دبیرصالحانی) که

زینت بخش روستای صالحان بوده باید بیشتر معرفی شود. حاج رستم به همراه چند تن دیگر اهالی نیز توجه بیشتر مسوولان امر به بخش کجور و بویژه روستای صالحان را خواستار شد و خاطرنشان کرد: مسوولان به جاده های ارتباطی دیگر امکانات رفاهی و فرهنگی و بهداشتی این روستا توجه ویژه داشته باشند چون این روستا شناسنامه حکومت علویان را در دل خود دارد.

برابر اسناد تاریخی، تاسیس نخستین حکومت علویان در روستای تاریخی صالحان کجور نوشهر آغاز شد. چهاردهم آبان سال ۲۴۲ هجری شمسی روز بیعت مردم مازندران با حسین بن زید علوی است و در این روز نخستین حکومت علویان ایران در تبرستان (مازندران) شکل گرفت. حسن بن زید ملقب به داعی کبیر که در ری زندگی می کرد، توسط امام زاده سلطان محمد کیا به کجور دعوت شد، وی با ورود به مازندران، پس از بیعت مردم در کجور و روستای صالحان سکنی گزید، حسین بن زید نیز داماد امامزاده سلطان محمد کیا بود، این ۲ از نسل امام حسن مجتبی (ع) هستند و امامزاده محمد کیا (دبیرصالحانی) مدتی وزیر حسن بن زید بود. بیش از هزار سال است که از حکومت علویان در مازندران می گذرد– طبیعت خاص شمال ایران، این منطقه را در اوایل دوران اسلامی، مامنی برای امامزادگان و بزرگان شیعه کرد.

مازندران در اذهان بیشتر مردم ایران ، منطقه‌ای خوش آب و هوای و دارای جنگل سرسبز و دریای زیباست ، در حالی که علاوه بر این ویژگی ها ، این بخش از کشور به لحاظ تاریخی و فرهنگی نقش موثری در اعصار مختلف ایفاء کرده که تاسیس نخستین حکومت شیعه در ایران یکی از دلایل این مدعاست.

بر طبق اسناد تاریخی ، مردم ایران از همان ابتدای ورود اسلام ، دوستدار اهل بیت بودند و با این که به تبع حکومت‌های آن دوران ، اغلب آنان به طور رسمی شیعه نبودند ، محبت و احترام عمیقی نسبت به خاندان پیامبر (ص) از خود نشان می‌دادند.

در این بین ، منطقه شمال ایران وضعیتی خاص داشت و به طور کامیابش

یکدست حامی اهل بیت (ع) بود، به نحوی که شیعیان ، قیام‌های متعددی را از این منطقه بر ضد حکومت عباسی شروع کردند.

شمال ایران مامنی برای امام زادگان

طبیعت خاص شمال ایران، از جمله رشته کوه البرز و جنگل انبوه ، همچون سدی بلند جلوی نیروهای بنی‌امیه و بنی‌عباس را گرفت و شمال ایران را مامنی برای امامزادگان و بزرگان شیعه کرد به نحوی که هم اکنون در استان مازندران بقعه یکهزار و ۲۶۲ امامزاده وجود دارد.

مردم مازندران که سرسختانه با لشکریان اموی و عباسی می‌جنگیدند ، با آغوش باز پذیرای فرزندان اهل بیت (ع) شدند و در نیمه قرن سوم هجری ، نخستین حکومت شیعی ایران را برپا کردند.

مطابق منابع معتبر ، سادات علوی و امامزادگان در برابر فشار خلفای ظالم

عباسی به شمال ایران کوچ می‌کردند تا در امان باشند و از حمایت مردم تبرستان و دیلم (مازندران و گیلان) بهره‌مند شوند . از جمله یحیی‌بن عبدالله ، نوه امام حسن مجتبی (ع) به دیلم آمد و در سال ۱۷۶ هجری قمری قیام کرد.

نخستین حکومت شیعی ایران ، بلکه نخستین دولتی که در شرق اسلامی به دور از تأیید خلفای عباسی تشکیل شد ، در سال ۲۵۰ هجری قمری و به رهبری حسن‌بن زید ، یکی دیگر از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) بود. در همین این راستا ۱۴ آبان به نام روز مازندران نامیده شده که انگیزه‌ای شود تا نقش مردم این خطه، بویژه غرب مازندران در تکوین نخستین حکومت شیعه روشن‌تر شود. مرزن آباد که نقطه شروع قیام علویان است در گذشته سعید آباد نامیده می‌شد، محمدبن اوس ، حاکم سعید آباد پس از استقرار در این شهر ظلم و ستم زیادی کرد و از جمله مالیات سه سال را یکجا گرفت، تصرف مراتع روستاییان که مردم برای تغلیف دام‌هایشان از آن استفاده می‌کردند نیز از جمله دیگر عواملی بود که نارضایتی مردم را برانگیخت.

۲ نفر از منتقدین منطقه به نام محمد و جعفر ، از پسران رستم کلاردشتی به مخالفت برخاستند و به نزد محمدبن ابراهیم، معروف به آقا سید محمد دبیر صالحانی، از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) رفتند و از او خواستند بیعتشان را بپذیرد، محمدبن ابراهیم دعوت آنان را قبول نکرد ولی آن‌ها را به داماد خود ، حسن‌بن زید که در ری ساکن بود، ارجاع داد و نامه‌ای برای او نوشت، حسن‌بن زید به محض خواندن نامه، آن را بر دیده گذاشت و در روز بیست و پنجم ماه مبارک رمضان سال ۲۵۰ هجری قمری وارد سعید آباد یا مرزن آباد کنونی شد.

در این اثنا، مردم مرزن آباد بلافاصله با حسن‌بن زید بیعت کردند، وی در روز ۲۷ رمضان وارد رُویان (کَجُور) شد و مردم آنجا از او استقبال و اطاعت کردند، بدین ترتیب حکومت علویان تمام منطقه را فرا گرفت و بعدها تا مرز دامغان و سمنان هم گسترش یافت و حسن‌بن زید به < داعی کبیر > مشهور شد.

حکومت علویان تبرستان از سال ۲۵۰ تا ۳۱۶ هجری قمری ادامه داشت.

لزوم توجه به گردشگری مذهبی

یکی از فعالان فرهنگی بخش کجور نوشهر در این ارتباط گفت : کمتر کسی است به روستای صالحان به بهانه زیارت این امامزاده بیاید و به مظلومیت این مکان مقدس و پاک به واسطه محرومیت محیط پیرامون از محوطه حیاط آن گرفته تا مسیر ورودی به این مکان مذهبی پی نبرد.
بهمین سربودهی در گفت و گو با ایرنا افزود : این امامزاده با قدمتی بیش از هزارسال شناسنامه تاریخی بخش کجور است و گویای آن است که مردمان این سرزمین در آن زمان با همه سختی ها و مقاومت های برای

{مازندران }

روستای صالحان غرب مازندران پیشرو تاریخ و سیاست اما ناشناخته

استقرار حکومت علویان در این منطقه تلاش کردند که هنوز نشناخته مانده است.

وی اظهار داشت : گردشگری مذهبی جزو یکی از زیرشاخه های صنعت گردشگری است اما در امام زاده این روستا هیچگونه زیرساخت مناسب از راه دسترسی گرفته تا مراکز اقامتی ، رفاهی و بهداشتی برای بهره مندی گردشگران و زائران فراهم نیست.

سریوده ای تصریح کرد: بخش کجور به تناسب تاریخ کهنی که از لحاظ مذهبی دارد متأسفانه رشد نکرده است و ضرورت دارد با مدیریت درست ، اصولی و برنامه ریزی برای شناساندن ظرفیت های تاریخی و مذهبی این بخش توجه ویژه ای بشود.

در این پیوند،حجت الاسلام رضانعلی صالحی محقق و پژوهشگر که در چگونگی شکل گیری حکومت علویان در ایران زمین و تبرستان کتابی در دست انتشار دارد، گفت: به نظر می

رسد در معرفی این شخصیت معنوی که نقش بسیار بزرگی در شکل گیری حکومت علویان داشت نهادهای مانند فرهنگ و ارشاد اسلامی، تبلیغات اسلامی، اوقاف و مهم تر رسانه ها کوتاهی کرده اند چرا که در پرداختن به این موضوع کار منسجم رسانه ای صورت نگرفت.

وی افزود : دیار کجور مازندران امروز مفتخر به نام مقدس این امامزاده است امامان جمعه ، صدا و سیما ، ستادهای فرهنگی باید از ابتدا تا شکل گیری استقرار حکومت علوی در این سرزمین پهناور تاریخی بیش از پیش تلاش کنند.

صالحی خاطرنشان کرد : مهم ترین افتخارات بعد از تاریخ ایران گرایش به تشیع است عده ای در آن زمان سعی داشتند که برخی از گرایش ها را تحریف کنند درحالی که این گرایش با به طور کامل با بصیرت آگاهانه انجام گرفت در این برهه از زمان ۲ حکومت در جهان اسلام شکل یافت

نخستین آن حکومت فاطمیون در مصر و دومی نهضت منجر به حکومت علویان در تبرستان و بخش کجور بود که در ایران استقرار یافت.

وی گفت : در سال ۲۵۰ هجری حکومت علویان شکل یافت و زمینه ای برای گرایش شیعه برای حکومت ها شد و شاگردان این مکتب مانند آل بویه باچنین گرایشی فعالیت داشتند این حادثه بزرگ مهم ترین نهضتی است که توانست قدرت شیعه در دست مردم بود به حکومت هم تسری پیدا کرد و شخصیتی که در هدایت این حادثه نقش آفرینی کرد و آن را به ثمر رساند امامزاده سلطان محمد کیاست که در روستای صالحان مدفون است.

وی خاطرنشان کرد : امروز به بهانه یاد و خاطره این شخصیت معنوی هرسال در ۱۴ آبان روز ملی مازندران در قالب چند سخنرانی ، همایش های خیابانی خلاصه می شود البته یک اقدام خوب و ماندگاری هم از بالاترین مقام عالی دولت در مازندران و آن هم ستاد بزرگداشت ۱۴ آبان روز ملی مازندران در شهرستان نوشهر با محوریت امامزاده سلطان محمد کیا تصویب شد و جای قدردانی دارد.

لزوم سرمایه گذاری برای مرمت و زیباسازی امام زاده

این محقق تأکید کرد : ضرورت دارد برای معرفی این امامزاده مظلوم کارهای هنری بیشتری در قالب فیلم ، تئاتر و نمایش صورت گیرد به طوی که با چنین اقداماتی بستر برای شوق ، ذوق و علاقه مندی دانشجویان رشته هنر در این منطقه و حتی دیگر نقاط کشور فراهم شود و افزون بر آن کارهای علمی و پژوهشی هم شاهد باشیم .

صالحی افزود : در پیرامون امامزاده دبیر صالحانی ، در برخی از نقاط روستایی مانند انگاس ، شاه ناجار ، هزار خال ، سریوده تعداد سه بنای تاریخی از دوران سلجوقی تا قاجاریه وجود دارد بنابراین اداراتی مانند اوقاف ، میراث فرهنگی ، تبلیغات اسلامی و ارشاد می توانند با سیاست گذاری درست بستر را برای بازدید گردشگران فراهم کنند.

وی بر ضرورت سرمایه گذاری بنای این امامزاده و زیباسازی محوطه و راه دسترسی آن به عنوان نماد حکومتی علویان تأکید کرد.

حجت اسلام مهدی صالحی رییس هیات امنای این امامزاده هم گفت : از سال ۱۳۹۴ تاکنون تعداد پنج واحد اقامتی با ظرفیت ۶ نفر برای گردشگران مذهبی و زائران با کمک خیران ساخته شده است.

وی افزود : محوطه بیرون این امامزاده نیاز به زیبا سازی دارد و برای مرمت این امامزاده به حدود ۵۰۰ میلیون تومان اعتبار نیاز است و امید است با رایزنی های به عمل آمده با مسوولان ادارات مرتبط و وعده ای که دادند این اعتبار به زودی اختصاص یابد.

بخش تاریخی و کوهستانی کجور با جمعیت ۱۵ هزار نفر دارای دو نقطه شهری و ۶۴ روستا در جنوب شرقی نوشهر قرار دارد.

یکشنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۱

خبر

آیا چینی‌ها برای خرید مرکبات شمال می‌آیند؟

گیلان امروز– مرکبات شمال برای قرار گرفتن در سفره چشم بادامی‌ها همچنان معطل است.

فانی سرپرست اداره کل صنعت، معدن و تجارت مازندران می‌گوید: صادرات مرکبات به چین الزامات خاص خود را دارد که گرفتن شناسنامه سلامت محصول یا کیو آر کد و شناسنامه دار کردن باغات مرکبات و سورتینگ‌ها از جمله آنان است و تا یکی دو هفته دیگر شاهد صادرات مرکبات مازندران به چین خواهیم بود.

موضوع صادرات مرکبات مازندران به چین نخستین بار مراد ماه امسال توسط سفیر ایران در چین رسانه‌ای شد. محمد کشاورززاده گفته بود: با پیگیری‌های مستمر ایران در پکن، مجوز صادرات مرکبات از ایران به چین اخذ شد و صادرکنندگان و کشاورزان مازندرانی با رعایت استانداردهای بسته بندی و توجه به کیفیت کالا برای صادرات مرکبات به چین آماده شوند.

بعد از این اظهار نظر مسئولان استان نیز با تأکید بر صادر شدن مرکبات مازندران برای نخستین بار به بازار یک میلیاردی چین، ثبت نام باغداران در سامانه سماک یکی از پیش‌شرط‌های لازم برای صادرات مرکبات و کیوی است که باغدار باید در این سامانه ثبت‌نام کند تا محصول تولیدی قابل ردیابی و شناسایی باشد.

بعد از گذشت ۵ ماه از این اظهارات و در حالیکه هنوز گزارشی از صادرات مرکبات به چین به میان نیامده است، محمد شعبانی مدیرعامل اتحادیه باغداران مازندران اعلام کرد: برای صادرات مرکبات بین کشورهای باید هماهنگی لازم انجام شود تا حجم بالای مرکبات صادر شود.

او افزود: برای ارسال یک تا چند کانتینر مرکبات به چین مشکلی نیست، اما برای صادرات حجم زیاد محصول به برنامه ریزی و هماهنگی خصوصا در زمینه حمل و نقل نیاز است.

مدیرعامل اتحادیه باغداران مازندران ادامه داد: به نظر می‌رسد زمان صادرات مرکبات به چین برای امسال دیر شده است.

مهاجر رئیس اتاق بازرگانی صنایع و معادن مازندران هم گفت: رعایت استانداردهای لازم در تولید و بسته بندی محصول مهم‌ترین شرط صادرات به چین است و صادرکنندگان باید اطلاعات خود را در سایت اعلام شده ثبت کنند تا بتوانند صادرات انجام دهند.

ایمن‌سازی حاشیه هزار کیلومتر

از راه‌های مازندران

گیلان امروز– مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان مازندران از ایمن سازی و اصلاح شیب شیروانی وشانه سازی حریم و حاشیه هزار کیلومتر از راه‌های استان در ۸ ماه امسال خبر داد

حسن جهانیان بر اهمیت ایمن سازی حریم و حاشیه راه‌ها در کاهش تصادفات جاده‌ای تأکید کرد و خاطر نشان ساخت: ایجاد فضایی مناسب در حاشیه راه‌ها برای رانندگان از جمله اقداماتی است که در کاهش تلفات ناشی از خروج خودرو از جاده و واژگونی موثر بوده، از این رو عملیات اصلاح شیب شیروانی در کناره جاده‌ها به منظور ارتقاء سطح ایمنی و جلوگیری از واژگونی و کاهش آسیب سرنشینان وسایط نقلیه انجام می‌شود.

وی خاطر نشان کرد: امروزه حاشیه راه و ایمن بودن آن و همچنین فرهنگ ایمنی، در پیشگیری از تلفات و تصادفات جاده‌ای بسیار مهم است. جهانیان افزود: اغلب تلفات و تصادفات جاده‌ای ریشه در عامل انسانی داشته که در این میان خواب آلودگی، سرعت و سبقت غیر مجاز و خروج از جاده از جمله مواردی است که سهم قابل توجهی در تصادفات جاده‌ای دارد. وی تصریح کرد: حفظ و نگهداری راه‌های موجود یکی از وظایف ذاتی این اداره کل بوده که علیرغم محدودیت‌های اعتباری این اداره کل با نکیه بر همت راهداران پرتلاش خود توانسته، در این مسیر گام‌های ارزنده‌ای بردارد. مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان با اشاره این نکته که عواملی همچون راه، خودرو و انسان در بروز حوادث رانندگی تأثیر دارند گفت:امیدواریم با انجام اقدامات ایمن سازی زود بازده مانند اصلاح شیب‌های شیروانی راه‌ها شاهد کاهش تصادفات و تلفات ناشی از حوادث رانندگی در استان باشیم.

ایجاد شهرک‌های دامپروری

در ۶۴ بخش مازندران

گیلان امروز– استاندار مازندران در بازدید از بخش‌های تولیدی و پالایشگاه شیر شرکت لبنیاتی کاله در شهرستان امل گفت: وجود شرکت کاله امل و نقش آفرینی این شرکت به عنوان یکی از بزرگترین شرکت‌های تولید لبنیات در کشور و منطقه خاورمیانه و غرب آسیا غرور آفرین است. سیدمحمود حسینی پور با اشاره به اینکه بخشی از سیاست‌های اجرایی استان مازندران، اقتصاد روستا به خصوص توسعه فعالیت دامپروری است افزود: برای توانمندسازی اقتصاد حدود ۳۶۰۰ روستای مازندران، برنامه‌های متناسب وخوب اقتصادی تعریف شده که توسعه دامپروری و حمایت از این صنعت از اهدافی است که برای تحقق آن با مدیران شرکت کاله به دنبال ایجاد برنامه‌های میدانی هستیم.

استاندار مازندران پیگیری برای اجرایی شدن یک طرح ملی از سوی شرکت کاله که بخشی از آن بصورت پایلوت در مازندران اجرا خواهد شد تصریح کرد: ایجاد حدود ۲۰۰۰ واحد دامداری ۱۰۰ راسی در روستاها است که دولت در این بخش نقش دارد.

حسینی پور در پاسخ به این پرسش که زمین مورد نیاز برای اجرای این طرح به چه صورت تأمین خواهد شد، گفت: به جهاد کشاورزی مازندران دستور داده شده تا در مدت کمتر از یک هفته زمین مورد نیاز به شرکت کاله برای ایجاد یک مرکز دانشگاهی و آموزشی واگذار تا زمینه آموزش به متقاضیان ایجاد دامداری‌های کوچک در روستاها با پشتیبانی شرکت کاله انجام شود.

وی ادامه داد: ایجاد شهرک‌های دامپروری در روستاها از سیاست‌های جدی است که برای تأمین شیر مورد نیاز واحدهای تولید لبنیات در دستور کار قرار دارد و به همین منظور در ۶۴ بخش مازندران به بخشداران دستور داده شده تا سکوهای جمع آوری شیرخام در هرب خش جمع آوری و پس از آن با ماشین‌های ویژه حمل شرکت کاله به این شرکت حمل و فرایند تبدیل سایر محصولات در پالایشگاه انجام شود. استاندار مازندران پیشنهاد داد: در هر روستا، واحدهای دامداری ۱۰۰ راسی یا کمتر از آن با مشارکت چند جوان، یا با ایجاد تعاونی‌ها ایجاد و باعث رونق در اقتصاد و درآمدزایی روستاها شود.